

Valvojasta valmentajaksi –
yhteistyöstä yhdessä tekemiseen

Matti Puolimatka

30.11.2017

Kotimainen
tuotanto
kukoistaa

Suomi on
nettoviejä
elintarvikkeissa
ja biotuotteissa

Työpaikat
lisääntyneet

Luonnonvaroja
käytetään
viisaasti ja
kestävästi

Viranomaisen rooli
muuttunut valmentajan ja
tukijan rooliksi

Neuvonnan ja valvonnan
kokonaisresurssit kasvaneet,
viranomaisten osuus
pienentynyt

Nuoria
innokkaita
maatalous-,
metsätalous-
ja elintarvike-
yrittäjiä

..hoitavat
lakisääteiset
tehtävät omien
laatujärjestel-
miensä kautta
luonnollisena
osana toimintaa

Digitalisaatio
luontainen
osa arkea ja
tuottavuutta

Laboratorio-
palvelut
helposti ja
nopeasti
saatavilla

Hallinnollinen
taakka on lähes
poistunut;
byrokratia
historian
havinaa;
yhteinen maali

- Suomi tarvitsee töitä, työpaikkoja ja työntekijöitä
- Suomi tarvitsee vientiä
- Nuoret (koulutetut ja kouluttamattomat) saatava mukaan yhteiskuntaan
- Alueelliset vahvuudet hyödynnettävä
- Turha, lisäarvoa tuottamaton byrokratia pois – tappaa yrittäjät ja virkamiehet
- Elinkeinonharjoittajien vastuuta vaatimustenmukaisuudesta lisättävä – kuitenkin niin, että saavat siitä konkreetista lisäarvoa

VISIO 2025

- Innovatiivisuus maaseudulla ja maataloudessa kukoistaa – nuoret yrittäjinä ja työntekijöinä
- suomalainen ruoka on vastustamaton vientituote
 - maukasta, puhdasta, terveellistä
- myös osaamista viedään, lisäksi meitä käydään katsomassa läheltä ja kaukaa

VISIO 2025

- Ei toteudu, jos ei itse haluta, että näin tapahtuu
- Ei toteudu viranomaistarkastuksia lisäämällä
- Ei toteudu lisää pykälää kirjoittamalla
- Ei toteudu petosten rehottaessa
- Ei toteudu, jos vedet ja maa pilaantuneita
- Ei toteudu, jos lapset ja nuoret eivät innostu

VISIO 2025

Mitä pitäisi tapahtua, jotta visio muuttuisi todeksi?

- Hyvin tekeminen noussut/palautunut yhteiskunnassa tärkeäksi arvoksi
 - Hometalot eivät vähene pykälää ja valvontaa lisäämällä vaan rakentamalla taloja, jotka pysyvät kuivina!
- Julkisen ja yksityisen työnjako muuttunut:
 - Viranomaisen valvojasta valmentajaksi
 - Vaatimustenmukaisuudesta tulee tavoiteltua: toimijat tekevät itse turvallisuuden ja saavat siitä lisäarvoa/kilpailuetua
 - Viranomaisen tukee toimijoita vaatimustenmukaisuuden täyttymisessä ja huolehtii rötöstellijät pois häiriköimästä
- Elintarviketurvallisuuteen liittyvät asiat koulutusohjelmissa oppiaineina ja ruokaan liittyvissä kehittämishankkeissa kiinteästi mukana

Mitä on valvonnan vaikuttavuus?

Siemenkauppalaki 1§

Tämän lain tarkoituksena on ylläpitää korkealaatuista kasvintuotantoa edistämällä hyvälaatuisen ja Suomen kasvuolosuhteisiin sopivan kylvösiemenen tarjontaa ja käyttöä sekä tarvittavien tietojen antamista kylvösiemenestä.

Laki kasvinterveyden suojelemisesta 1§

Tämän lain tavoitteena on ylläpitää hyvää kasvinterveyden tilaa ja siten edistää maa-, metsä- ja puutarhatalouden ja elintarviketuotannon toimintaedellytyksiä sekä elintarvikkeiden turvallisuutta ja tuotteiden laatua.

Mitä on valmentajuus?

”**Valmentaja** on henkilö, joka harjoittaa tai ohjaa jotakuta **tavoitteellisesti**.”

Urheiluvalmentaja ohjaa urheilijan tai urheilujoukkueen harjoittelua. Muilla aloilla valmentaja voi ohjata henkilöä tai yhteisöä, kuten työyhteisöä, esimerkiksi vuorovaikutuksen, toiminnan laadun ja tuloksen kehittämisessä.”

Valmentamiseen liittyy tavoitteellisuus!

Mitä valvojan valmentajuus on?

- Autamme toimijoita
 - tuntemaan säädösten vaatimukset,
 - ymmärtämään vaatimusten tarkoituksen ja
 - toimimaan vaatimusten edellyttämällä tavalla.
 - **tällöin myös meidän omat tavoitteemme toteutuvat!**

Toimijat ottavat itse pääroolin vaatimusten täyttymisestä ja vastuun turvallisuuden toteutumisesta.

Säädösten vaatimukset muodostuvat toimijoille taloudelliseksi hyödyksi ja kilpailueduksi.

Mitä valmentajuus on?

- Viranomaiset eivät opeta, miten yrittäjät tekevät makkaraa, vaan auttavat heitä tuntemaan, ymmärtämään ja noudattamaan makkaranvalmistukseen liittyvien säädösten vaatimuksia, jotta he onnistuvat työssään ja saavat säädösten noudattamisesta lisäarvoa makkaran myynnilleen.

Mitä valmentajuus ei tarkoita?

- Ei tarkoita turvatason tietoista laskemista – päinvastoin!
- Ei tarkoita katsomista 'läpi sormien' – päinvastoin!
- Ei tarkoita vastuun siirtymistä viranomaisille – päinvastoin!
- Ei tarkoita erityis- ja poikkeamatilanteiden huonompaa hoitamista – päinvastoin!

**Valvojasta valmentajaksi
vai
valvojasta poliisiksi?**

**Yhteistyötä
vai
yhdessä tekemistä?**

Mitä valmentajuus edellyttää?

- Asennetta!
- Tulevaisuuskuvan tuntemista, ymmärtämistä ja hyväksymistä
- Viranomaisen tunnettava itse säädösten vaatimukset ja ymmärrettävä niiden tarkoitus – ml. säädöksen tavoite, ei vain pykälät
- Selkeyttä (ja tolkullisuutta) säädösten vaatimuksilta
- Tunnettava asiakkaan prosessit riittävällä tasolla
- Neutraliteetin säilyttämistä
- Viestintä- ja vuorovaikutusosaamista – puhumista ja kuuntelua
- Tiukkana olemista, tarvittaessa!
- Erityistilanteiden hallinnan osaamista – rooli korostuu
- Nykyisillä resursseilla mennään

Asia etenee jo

Miksi tarve valmentajuudelle näyttää vain vahvistuneen?

- Suomen talous lähdössä nousuun – yhteiskunnan rooli on mahdollistaa sen toteutuminen kaikilla sektoreilla – myös elintarviketaloudessa
- Maakuntauudistus tarvitsee ja toisaalta mahdollistaa uudenlaisen viranomaisten välisen yhdessä tekemisen
- Myös EU hakee suuntaa – uusi maatalouspolitiikan ohjelmakausi 2021-2027, komission tiedonanto 29.11.2017
- Kilpailu nuorista kiristyy työmarkkinoilla – jos ruokasektori ei saa heitä innostumaan, ”me hävitään tämä peli!”
 - Nuorten yrittäjäyysinto korkea
 - Nuoremme ovat ’maailmanmestaruustasoa’!

#Agrodite2025

#ruokalukio

#valvojastavaalmentajaksi

Kotimainen
tuotanto
kukoistaa

Suomi on
nettoviejä
elintarvikkeissa
ja biotuotteissa

Työpaikat
lisääntyneet

Luonnonvaroja
käytetään
viisaasti ja
kestävästi

Viranomaisen rooli
muuttunut valmentajan ja
tukijan rooliksi

Neuvonnan ja valvonnan
kokonaisresurssit kasvaneet,
viranomaisten osuus
pienentynyt

Nuoria
innokkaita
maatalous-,
metsätalous-
ja elintarvike-
yrittäjiä

..hoitavat
lakisääteiset
tehtävät omien
laatujärjestel-
miensä kautta
luonnollisena
osana toimintaa

Digitalisaatio
luontainen
osa arkea ja
tuottavuutta

Laboratorio-
palvelut
helposti ja
nopeasti
saatavilla

Hallinnollinen
taakka on lähes
poistunut;
byrokratia
historian
havinaa;
yhteinen maali